

29 EKİM DÜNYA İNME GÜNÜ



DÜNYA ve TÜRKİYE İNME VERİLERİ

Beyin damar hastalıkları dünyada en fazla fonksiyon kaybına neden olan, yaşam kalitesini çok etkileyen ve ikinci sıradaki ölüm nedeni olan hastalık grubunu oluşturmaktadır.



Dünyada, yılda
17 MİLYON
kişi inme geçirmekte ve

bu **her dakikada bir kişinin** inme geçirdiği anlamına gelmektedir.

Her yıl, **6 MİLYON KİŞİ** inme nedeniyle hayatını kaybetmektedir.

Inme geçiren hastaların **%20'si erken dönemde, %30'u bir yıl içinde** hayatını kaybetmekte hayatta kalan hastaların da **üçte biri günlük işlerde başkalarına muhtaç olarak** yaşamlarını sürdürebilmektedir.

Son açıklanan **TÜİK*** raporuna göre, **2016 yılında Türkiye'de beyin damar hastalıkları nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı**



Bu rakamlar, tüm kazalar dikkate alınsa bile, **kazalar nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısından 2 kat daha fazladır.**

X2

Bu yaygın hastalık grubunda farkındalığı artırmak, koruyucu ve tedavi edici koşulların iyileştirilmesine dikkat çekmek üzere

29 Ekim
"Dünya İnme Günü"
olarak ilan edilmiştir.

İNME NEDİR?

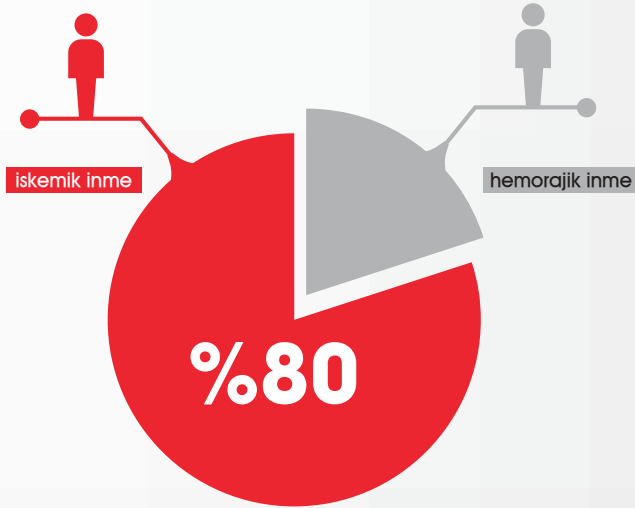
İnme beyne giden kan akımının, damarın pıhtıyla tıkanmasına bağlı olarak aniden azalması ya da durması (**iskemik inme**), ya da daha az sıklıkla, beyin damarlarının yırtılıp kanın beyin dokusu (**intraserebral kanama**) ya da beyin zarları içine kanaması (**subaraknoid kanama**) ile oluşabilir.



Beyne yeterli oksijen ve besin öğelerinin ulaşamaması ve beyin hücrelerinin kısmen veya tümüyle hasarlanmasına bağlı olarak **konuşma bozukluğu, kol ve/veya bacakta güçsüzlük, duyu ya da denge kaybı, bilinç seviyesi bozuklukları** ortaya çıkmaktadır.

İnmelerin %80'i iskemik inmedir.

Tıkanmış damarın zamanında açılmasını sağlayacak tedaviler ile, kan akımının tamamen kaybolmadığı ancak kritik seviyede azaldığı beyin dokusunun kalıcı hasar gelişmeden kurtarılması ve sonuçta oluşabilecek yeti yitiminin geri çevrimi ya da azaltılması mümkündür. Bu tedavi ne kadar erken uygulanabilirse o kadar iyi sonuçlar elde edilmektedir. Tedavinin amacı, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve sağ kalımın sağlanmasıdır.



İnme, hızlı müdahale ve tedavi edilmesi gereken bir durumdur. Temel kural, geri dönüşüme aşamaya varmadan müdahale edebilme şansını yitirmemektir.

Kaybedilen her dakika beyinde milyonlarca hücrenin ölümü anlamına gelmektedir.

Bu nedenle inme tedavisinde en önemli faktör tedaviye çabuk ulaşabilmektir.

NEDENLERİ NELERDİR?

İnmenin risk faktörlerini bilmek ve bunları mümkün olduğunca aza indirmek gerekir.
Bu risk faktörleri 3 gruba ayrılabilir;

1

Değiştiremediğimiz risk faktörleri;

Yaş (inme riski yaşla birlikte artar),

Cinsiyet (erkekler kadınlara oranla daha fazla riske sahiptir),

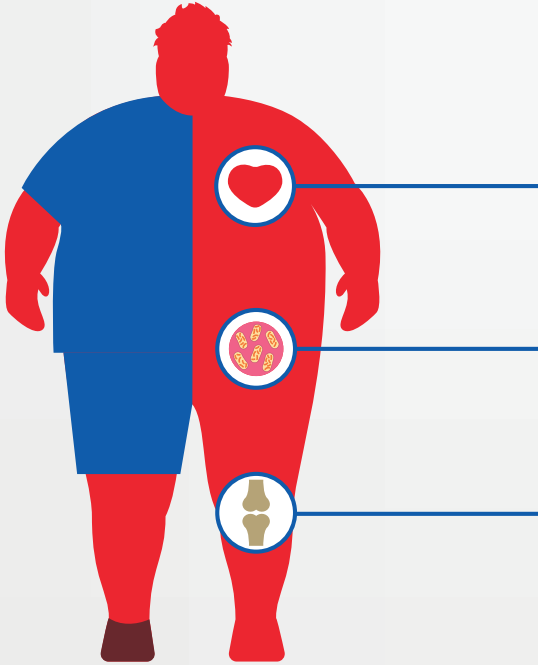
İrksal ve ailesel özellikler (ailede kalp ve beyin damar hastalıklarının olması)

2

**İlaç tedavisi ile
değiştirilebilen risk faktörleri.**

3

**Yaşam stiline değiştirilmesiyle
önlenebilen risk faktörleri.**



- Hipertansiyon
 - Diyabet
 - Kalp hastalıkları
 - Atriyal fibrilasyon
 - Dislipidemi
 - Sigara ve alkol kullanımı
 - Fiziksel aktivite yetersizliği
 - Beslenme alışkanlıkları
 - Obezite
- en önemli risk faktörleri arasında yer almaktadır.

İNME DEN KORUNMAK İÇİN ALINABİLECEK ÖNLEMLER NELERDİR?

Hastaların, risk faktörlerini azaltacak yaşam tarzı değişiklikleri konusunda bilgilendirilmesinin ve bu konuda toplumda da farkındalığın artırılmasının, inmeden korunmada ilaç tedavileri gibi etkili olduğu gösterilmiştir.

Okullardan başlamak üzere;

Sebze ve meyveyi yeterince içeren doğru beslenme alışkanlıklarının edindirilmesi, fiziksel aktiviteyi artıracak ortamların sağlanması, obeziteyi önleyecek stratejiler geliştirilmesi, hipertansiyon, şeker hastalığı, kalp hastalıklarının düzenli kontrolü ve uygun tedavisi çok önemlidir.



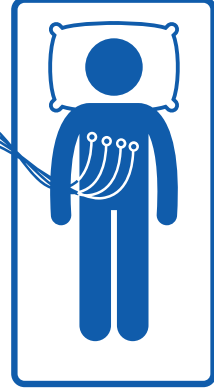
İnme başta olmak üzere beyin damar hastalıkları hakkında farkındalığı artırmak, koruyucu ve tedavi edici koşulların iyileştirilmesine dikkat çekmek üzere dünya çapında sürekli organizasyonlar yapılmakta, sonuçları kötü ama önlenbilir bu hastalığa dikkat çekilmeye çalışılmaktadır.

İNME TEDAVİSİ

İnme belirtilerinin toplum tarafından bilinmesi, **hastaların tedavi olanaklarına vakit kaybetmeden ulaşmasında en önemli faktördür.**



Akut inme bulguları ile acil servise başvuran hastalara yaklaşım, miyokard infarktüsü geçiren hastalarda olduğu gibi **acil olmalı**, tanı ve tedaviye yönelik incelemeler çok hızlı yapılmalıdır.



İnme tedavisi günümüzde etkin olarak uygulanabilmektedir. Ancak, bu tedavi imkanlarının daha yaygın olarak uygulanabilmesi için inme konusunda eğitimler sürdürülmelidir.

İnme sonrasında da hastaların uygun ve yeterli rehabilitasyon tedavisi alabilmesi ve inme tekrarından korunması için önlemler ve altyapı olanaklarının iyileştirilmesi ve sürdürülmesi için ülke çapında etkin program ve projeler yürütülmelidir.

İnme hastalarının korunma ve tedavilerine yönelik olarak hazırlanan ve ilk olarak 2014 yılında İstanbul'da yapılan "**Dünya İnme Kongresi**"nde ilan edilen "**Küresel İnme Beyannamesi**"ne göre; inme hastaları, beyin damar hastalıklarından korunma, risk faktörleri konusunda bilgilendirme, risk faktörlerinden korunma için ortam ve tedavi yaklaşımlarına ulaşma, inme belirtileri konusunda yeterince bilgilendirilmiş olma ve hızlı, etkin tedaviye ulaşabilme, inme sonrası sosyal olanaklar ve rehabilitasyon tedavilerine erişme hakkına sahiptir. Bu haklar hem hasta hakları, hem de temelde insan haklarını içermektedir ve sağlık stratejileri oluşturulurken mutlaka dikkate alınmalıdır.

Bu nedenle, toplumun, inme belirtilerini bilmesi ve zaman kaybetmeden **112 acil servisi ile tedavinin uygulanabildiği hastaneye gitmeleri yönünde bilinçlendirilmesi gerekmektedir.**

112



İNME YÖNETİMİ - 112 ACİL SAĞLIK EKİBİ

Akut inmede ilk değerlendirme ve müdahale, sağlık hizmetlerinin ilk basamağı olan 112 Acil sağlık ekibi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Olay yerine ulaşan 112 ekibi, hızlı bir nörolojik değerlendirme yaparak vakada inme şüphesi olup olmadığını değerlendirmelidir.



4.5 SAAT*



Yüzde kayma / asimetri, kol kuvvetsizliği ya da konuşma bozukluğu şikayetlerinin ortaya çıktığı ya da fark edildiği an, saat ve dakika olarak kayıt altına alınmalıdır.

Olası inmenin tanınması açısından, FAST testi ambulans görevlileri tarafından başarı ile yapılabilir.

Olası akut inme vakası olarak değerlendirilmiş hasta, 45 dakikadan daha kısa bir transfer mesafesinde bölgesel inme merkezi mevcut ise bölgesel inme merkezine, eğer bu yakınlıkta bu tip bir merkez yok ise en yakın lokal inme merkezine, akut olarak kabul edilmeyen vakalar ise inme merkezi olup olmadığı gözetilmeksizin en yakın sağlık kuruluşuna transfer edilmelidir.

*Semptom başlangıcından itibaren uygun hastaya iv trombolitik tedavi verilebilmesi için gerekli maksimum zaman. Girişimsel tedaviler 24 saate kadar uygulanabilmektedir.

İnme semptomlarının kontrolünde F.A.S.T. testi*



*İngilizce "Hızlı". (Face: Yüz, Arm: Kol, Speech: Konuşma, Time: Zaman)